

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ЩОМІСЯЧНИЙ
ЗАГАЛЬНОНАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
ЗАСНОВАНИЙ У ЖОВТНІ 1928 р.
КИЇВ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор
Б.Є. ПАТОН

Заступник
головного редактора,
науковий редактор
О.Н. КУБАЛЬСЬКИЙ

Штатний заступник
головного редактора
О.О. МЕЛЕЖИК

П.І. АНДОН
В.Л. БОГДАНОВ
А.Ф. БУЛАТ
В.П. ГОРБУЛІН
М.Г. ЖУЛИНСЬКИЙ
А.Г. ЗАГОРОДНІЙ
М.Т. КАРТЕЛЬ
О.В. КИРИЛЕНКО
С.В. КОМІСАРЕНКО
В.Г. КОШЕЧКО
Е.М. ЛІБАНОВА
Л.М. ЛОБАНОВ
В.М. ЛОКТЄВ
В.В. МОРГУН
А.Г. НАУМОВЕЦЬ
С.І. ПИРОЖКОВ
О.М. ПОНОМАРЕНКО
А.М. САМОЙЛЕНКО
В.А. СМОЛІЙ
М.Ф. ШУЛЬГА

5
2019

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАН УКРАЇНИ

Національна академія наук України: підсумки діяльності за 2018 рік та основні напрями подальшої роботи (сесія Загальних зборів НАН України 25 квітня 2019 р.) 3

Патон Б.Є. Основні підсумки діяльності Національної академії наук України у 2018 році та завдання на наступний період (доповідь на сесії Загальних зборів НАН України 25 квітня 2019 р.) 7

ВИСТУПИ

Фіртсов С.О. 3D-технології і 2D-матеріали 14

Гольцев А.М. Кріобіологія та кріомедицина відповідають на виклики часу 19

Суботін В.Г. Співробітництво АТ «Турбоатом» з Національною академією наук України 23

Стріха М.В. Чи усвідомлюємо ми українську науку як цілісність? 26

Донець О.Д. Співпраця ДП «Антонов» з установами НАН України 29

Шиман Л.М. Вирішення питань у галузі техніки і технології матеріалів спецхімії для забезпечення потреб Збройних Сил України високоточним ракетно-артилерійським озброєнням 33

Семіноженко В.П. Північно-Східний науковий центр НАН та МОН України 37

Ємець А.І. Національний фонд досліджень України як нова національна інституція для підтримки науки 41

Яцків Я.С. Публікаційна активність НАН України та нові тренди Європи щодо відкритого доступу до публікацій 44

Грінченко В.Т. Перехід від змісту до форми. Дорога в задзеркалля 48

Копиленко О.Л. До питання європейських стандартів у науковій сфері: деякі міркування 52

Русанов А.В. Розробки Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України в галузі енергетичного машинобудування 54

Бобух І.М. Людський капітал та інклюзивний розвиток економіки України: освітньо-наукові чинники 58

Рудаковський А.В. Визначення властивостей темної матерії за допомогою астрофізичних та космологічних спостережень 62

Отищенко О.С. Національна наукова спадщина — інтелектуальні скарби держави (доповідь з нагоди вручення Золотої медалі ім. В.І. Вернадського НАН України) 65

Мозер Міхаель. Роздуми про концептуалізацію нової «історії української літературної мови» та її передісторії (доповідь з нагоди вручення Золотої медалі ім. В.І. Вернадського НАН України) 69

Локтев В.М. Periculum in mora (зі стенограми звітної доповіді на Загальних зборах Відділення фізики і астрономії НАН України 24 квітня 2019 р.) 72

Жулинський М.Г. Гуманітарна експансія Росії: історія та сучасність (за матеріалами виступу на сесії Загальних зборів НАН України 25 квітня 2019 р.) 84

ДОКУМЕНТИ

Постанова Загальних зборів НАН України 99

ПОДІЇ

Талановиті молоді вчені та студенти отримали премії НАН України за кращі наукові роботи і грамоти Президії НАН України 100

СТАТТІ ТА ОГЛЯДИ

Сергієнко І.В. Академічні інститути і Київська політехніка: традиції співпраці 106

НАУКОВА СПАДЩИНА

Локтев В.М., Лобанов Л.М., Уваров В.М. Блискучий дослідник у галузі фізичного матеріалознавства і нанотехнологій (до 70-річчя від дня народження академіка НАН України А.П. Шпака) 114

Богданов В.Л. Видатний організатор вітчизняної науки (до 70-річчя від дня народження академіка НАН України А.П. Шпака) 123

ЛЮДИ НАУКИ

Матвеєв В.В., Харченко В.В., Зінковський А.П. Видатний вчений, мудрий керівник і наставник, надійний колега (до 90-річчя академіка НАН України В.Т. Троценка) 129

ВІТАЄМО

80-річчя академіка НАН України А.О. Морозова 134

70-річчя члена-кореспондента НАН України О.П. Ресента 135

70-річчя члена-кореспондента НАН України В.Д. Базилевича 136

40-річчя члена-кореспондента НАН України С.В. Іванова 137